05/12/2021

Η συμπεριφορά ενός φθονερού ανθρώπου και οι συνέπειές της (Κυριακή Ι’ Λουκά)

/ Γνώμες

- Του π. Ιωάννου Αν. Γκιάφη
  Θεολόγου- Πολιτικού Επιστήμονος

Αιώνες πριν έρχεται η φωνή του αρχαίου Έλληνα φιλοσόφου Ηρακλείτου να μας διατρανώσει μια χρυσή συμβουλή: “Ἀπέχθειαν φεῦγε”. “Ν’ αποφεύγεις το μίσος”. Η έντονη αντιπάθεια για ένα πρόσωπο ονομάζεται μίσος. Ήδη από αρχαιοτάτων χρόνων έχει καταδειχθεί πως πρόκειται για ένα φοβερό πάθος της ψυχής, το οποίο διαρκεί πολύ και μένει ανικανοποίητο. Σπέρνει την κακία και τρέφει την έχθρα ανάμεσα στους ανθρώπους. Πόσοι πόλεμοι καταγράφηκαν στην ιστορία εξαιτίας του ανθρώπινου μίσους; Πόσα εγκλήματα διαπράττονται καθημερινά προκαλούμενα από την εχθρότητα των ατόμων; Πόσες πράξεις βίας προβάλλονται σήμερα από τα Μ. Μ. Ε. απόρροια της αντιπάθειας μεταξύ συγγενών, φίλων και γνωστών; Το μίσος λοιπόν είναι καταστροφικό μέσα σε μια ανθρώπινη κοινωνία.

Γιατί όμως σήμερα να αναφερόμαστε στην ανθρώπινη απέχθεια; Ο ιερός

ευαγγελιστής Λουκάς μας καθιστά μέσω του ευαγγελικού αναγνώσματος κοινωνούς μιας θαυματουργικής πράξης του Θεανθρώπου. Ευρισκόμενος ο Χριστός σε μια Συναγωγή, συναντά μια ταλαίπωρη και βασανισμένη ψυχή. Συγκεκριμένα έρχεται αντιμέτωπος με το δράμα μιας συγκύπτουσας γυναίκας, η οποία παρά την δεκαοχτάχρονη ασθένειά της, ανελλιπώς εκτελούσε τα καθήκοντά της στον τόπο λατρείας του Θεού. Εκεί την βρίσκει ο Ιησούς και με έναν μόνο λόγο Του την λυτρώνει απ' την πολυετή αρρώστια της. Μπορεί να μην του ζήτησε την ίασή της, Εκείνος την σπλαχνίστηκε και αμέσως την θεράπευσε. Κι ενώ όλοι συγκλονίστηκαν απ' το θαύμα του Κυρίου μας, υπήρξε κι ο αρχισυνάγωγος που αντέδρασε. Με το πρόσχημα της αργίας του Σαββάτου, κατηγορεί τον Χριστό ότι καταπατά την αργία, θεραπεύοντας τέτοια "ιερή" ημέρα. Με αυτό τον τρόπο αποκαλύπτει εμμέσως την ψυχική κακία του για τον Διδάσκαλο Κύριο.

Με μια πιο προσεκτική ματιά του ευαγγελικού κειμένου θα διαπιστωθεί πως ο ιερός ευαγγελιστής Λουκάς χρησιμοποιεί τη μετοχή "ἀγανακτῶν". Ο αρχισυνάγωγος αγανακτεί για την θαυματουργική ενέργεια του Χριστού. Ο ιερός Θεοφύλακτος σχολιάζοντας την συμπεριφορά του, θα γράψει ότι: "αυτός που δέσμευσε τη γυναίκα στην ασθένειά της, δηλ. ο Σατανάς, δεσμεύει τώρα και τον αρχισυνάγωγο με το φθόνο, προσπαθώντας δια στόματος να ακυρώσει το θαύμα". Πρόκειται για μια συμπεριφορά μίσους έναντι του Σωτήρος Χριστού.

Ο Κύριος όμως δεν αργεί να του απαντήσει χαρακτηρίζοντάς τον υποκριτή. Διότι μπορεί να χρησιμοποιεί τη σκιά του νόμου, αλλά κατ' ουσίαν με τον υποκριτικό του λόγο επιθυμεί να πλήξει τον Ιησού. Εύλογα θα τον ρωτήσει ο Θεάνθρωπος: " ***Το Σάββατο καθένας σας δεν λύνει το βόδι του ή το γαϊδούρι του από τη φάτνη και το πηγαίνει να ποτιστεί; Αντίστοιχα κι αυτή η απόγονος του Αβραάμ δεν πρέπει να λυθεί απ' την μακροχρόνια αρρώστια της;"(Λουκ. ιγ' 15-16) Ο Κύριος στηλιτεύει την υποκρισία του αρχισυναγώγου, όταν θέλει να φαίνεται τηρητής της αργίας του Σαββάτου και από την άλλη κατακρίνει την ευεργετική πράξη που γίνεται στον συνάνθρωπό του. Δυστυχώς πίσω από το νόμο του Θεού κρύβει το φθόνο του. Γι' αυτό ο ερμηνευτής Ζιγαβηνός θα σημειώσει: "Ο Χριστός τον ονομάζει υποκριτή διότι τιμά μεν το Σάββατο, με τον φθόνο του όμως εκδικείται και κωλύει τη θεραπεία την ημέρα αυτή***."

Αναντίρρητα φανερώνεται η αντιπάθεια του αρχισυναγώγου για τον Ιησού που θεραπεύει την δοκιμαζόμενη συγκύπτουσα. Και ο φθόνος ξεκινάει από τον μισόκαλο διάβολο, ο οποίος πρώτος μισεί τα έργα του Θεού και χρησιμοποιεί ως όργανά του τους ανθρώπους. Ο άγιος Νεκτάριος επίσκοπος Πενταπόλεως ο θαυματουργός, θα τονίσει: "Ο φθονερός άνθρωπος είναι δούλος φοβερού

τυράννου. Ο φθόνος προξενεί μεγάλο κακό στη ψυχή του. Τυφλώνει τα μάτια της και την περιτυλίγει σε μεγάλο σκοτάδι. Σκληραίνει την ανθρώπινη καρδιά και την οδηγεί στην πώρωση.” Είναι η ρίζα όλων των κακών, η πηγή κάθε ανθρώπινης συμφοράς και το φυτώριο ανοσιουργημάτων. Πολύ εύστοχα ο Μέγας Βασίλειος παρομοιάζει το πάθος του φθόνου σαν την σκουριά. “Όπως η σκουριά φθείρει και κατατρώει το σίδερο, αντίστοιχα και η ζηλοφθονία κατατρώγει την ψυχή του ανθρώπου.” Άρα ως πάθος όχι μόνο σκορπίζει τον όλεθρο στις ανθρώπινες σχέσεις, διαφθείρει και συνειδήσεις.

Πράγματι ο φθόνος και σήμερα καλλιεργείται μεταξύ των ανθρώπων. Πόσοι δεν είναι αυτοί που μισούν τον διπλανό τους; Πόσοι δεν είναι αυτοί που φθονούν τους “άλλους” για τις επιτυχίες τους και φθάνουν στο σημείο να εύχονται τη δυστυχία τους; Πόσοι δεν είναι αυτοί που ζηλοφθονούν τους συνανθρώπους τους για τις οικογενειακές και γενικά τις οποιεσδήποτε χαρές τους; Πόσοι δεν είναι αυτοί που απεχθάνονται τους άλλους ακόμη και για την υγεία τους; Ορισμένοι φθάνουν μέχρι και να παρερμηνεύουν το λόγο του Θεού, προκειμένου να ξεδιψάσουν προσωπικές τους εμπάθειες. Άλλοι μην έχοντας καθαρή καρδιά και έχοντας μέσα τους εμφιλοχωρήσει το μίσος, οδηγούνται ακόμη και στο έγκλημα. Προσπαθούν να ικανοποιήσουν τον εγωισμό τους, ποδοπατώντας τη ζωή των συνανθρώπων τους. Άρα ο φθόνος δύναται να οδηγήσει τον άνθρωπο σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις.

Ο χριστιανός μπροστά σ’ αυτό το καταστροφικό πάθος οφείλει να αντιταχθεί με τον διαρκή πνευματικό του αγώνα. Έχει χρέος να το καταπολεμήσει, καλλιεργώντας την ταπείνωση και την επιείκεια για τους άλλους. Έχοντας δε αποκτήσει αυτές τις δυο αρετές γίνεται γνήσιος μιμητής του Σταυρωθέντος Χριστού, ο οποίος έδειξε αγάπη ακόμη και προς τους σταυρωτές Του.

Όμως το κλειδί για να ξεκλειδώσει κανείς την ταπεινοφροσύνη και την συγκατάβαση προς τους συνανθρώπους του, είναι η αυτογνωσία του. Να παραδεχθεί το πάθος του και δη κατά την ώρα της Ιεράς Εξομολογήσεως να το ομολογήσει ενώπιον του πνευματικού του πατρός, παίρνοντας την απόφαση της οριστικής απαλλαγής του απ’ αυτό. Τότε όχι μόνο γίνεται πλέον μέτοχος της αγάπης του Θεού, αλλά και του Παραδείσου! Έλεγε ο άγιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης: ” Μόλις μπούμε στην πνευματική ζωή, μόλις μπούμε στον Χριστό, αλλάζουν όλα. Και αιμοβόρος και κακός και μνησίκακος να είναι κάποιος…. Παύουν όλα! Παύει η αμαρτία και ζει ο Χριστός”. Αμήν!